Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { În România: 3 lei / În străinătate: 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. ⅄. T. No. 120.288/932

Nr. 217 Vineri 12 August 1938
12 Pagini P 1111

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
În străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

ASOCIAŢIUNEA SIBIIU

Caritatea publică

O chestiune, despre care ne-am ocupat de mai multe ori, a făcut obiectul examenului ministerului muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale.

Este vorba de reglementarea condiţiunilor în care poate funcţiona caritatea publică, fără să devină un mijloc de speculă pentru indivizi lipsiţi de bunăcredinţă şi fără să descurajeze sentimentele de mărinimie ale oamenilor generoşi.

In general, apelurile la gesturi altruiste au ecoul urmărit şi nenumărate cauze de interes obştesc au fost, sunt şi vor fi slujite numai prin contribuţiunile largi ale marelui public.

Criza financiară împiedecând statul să facă faţă infinitelor nevoi generale în condiţiuni egale; criza externă determinând o tot mai accentuată consacrare a disponibilităţilor tezaurului în scopul înarmării; creiarea şi întreţinerea multor aşezăminte culturale, religioase şi sociale au nevoe imperioasă de acel suflet colectiv şi milostiv, căruia se datorau pe vremuri instituţiuni de mari proporţii, multe dintre ele funcţionând şi astăzi.

Dar pentru ca acest sentiment public să se afirme tot mai mult şi să ajute la cât mai numeroase realizări, se impun două condiţiuni.

Prima. Să nu se îngădue nici un apel la caritate fără garanţia morală, de notorietate publică, a acelora dela cari provine; sau, în lipsa ei, fără o autorizaţie specială, acordată de ministerul respectiv, şi numai după investigaţii serioase asupra justificării şi oportunităţii iniţiativei.

A doua. Să se dea seama totdeauna marelui public despre rezultatele apelurilor admise şi despre felul cum au fost administrate şi întrebuinţate fondurile strânse.

Nu mai trebue să se vadă circulând colecte prin trenuri, tramvae, localuri publice, etc., exercitate de persoane purtând condici în care nu se uită nimeni şi prevăzute cu stampile a căror autenticitate nu poate fi controlată de cei solicitaţi. Colecte despre care nu s'arată niciodată la ce rezultat au dus.

Nu trebue să se repete cazurile profesioniştilor de asemenea colinde, ale căror cheltueli depăşesc sumele adunate şi a căror existenţă uşoară este asigurată prin numele luat în deşert al unui local de şcoală sau de rugăciune.

A durat prea multă vreme această toleranţă a unui abuz ce compromitea adevăratele iniţiative frumoase şi stânjenea elementele dezinteresate în folosul unor scopuri reale şi serioase.

Ministerul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale are misiunea să dea caritaţii publice acel impuls necesar greutăţilor tot mai mari ale economiei naţionale şi nevoilor crescânde de ordin social.

Acest impuls însă, nu trebue să fie aşteptat atâta de la reglementări noui, cât de la aplicarea lor cu totul în alte condiţiuni de cât acelea care au determinat reacţionarea actuală.

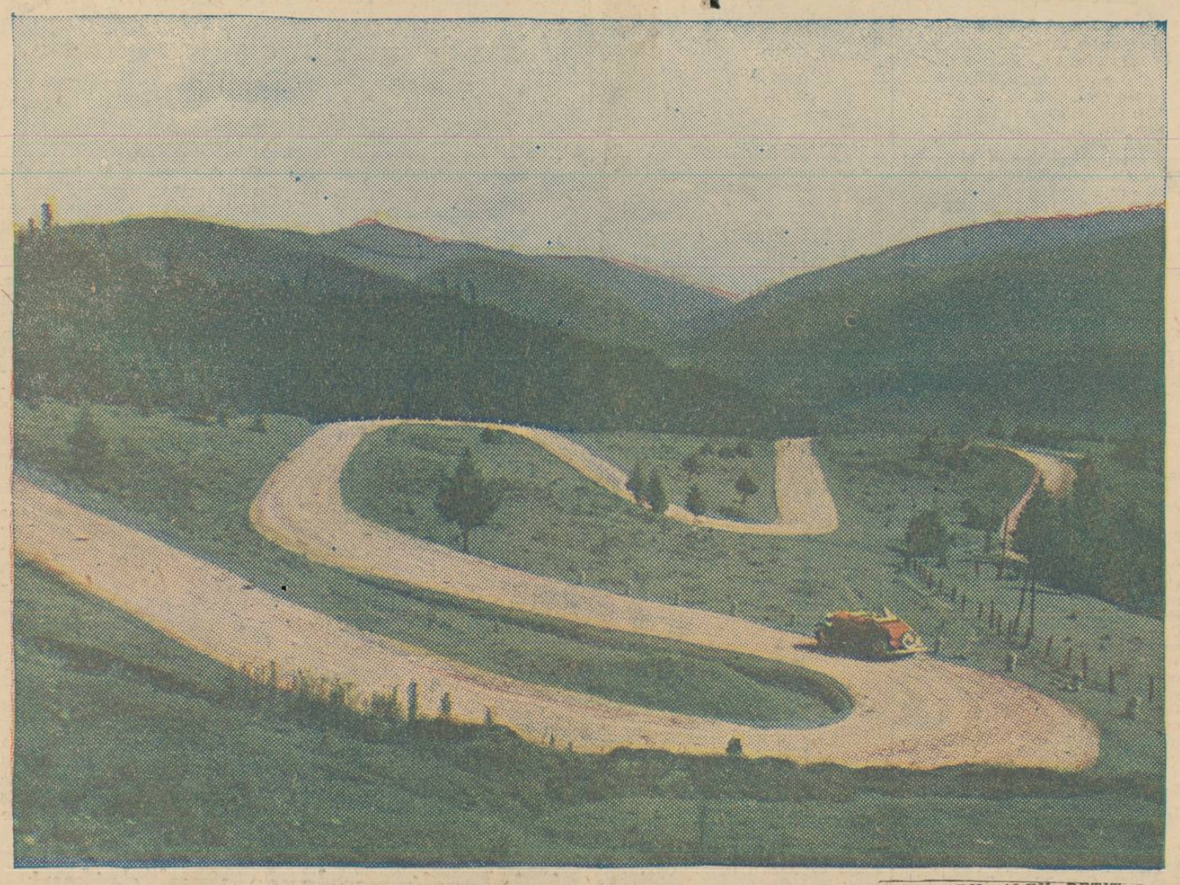

Foto: ARH. ALEX. PETIT

ŞOSEAUA MESTECĂNIŞULUI

Consiliul de miniştri de Marţi seară

Alimentarea cu apă a satelor din Dobrogea.— Refacerea drumurilor

Un consiliu de miniştri s'a ţinut la Patriarhie Marţi la ora 18 sub preşedinţia I. P. S. S. Patriarhul Miron, preşedintele Consiliului de miniştri, la care au participat toţi membrii guvernului prezenţi în Capitală.

D. G. Ionescu-Sisesti, ministrul agriculturii şi domeniilor, a expus situaţia jalnică în care se găsesc comunele din Cadrilater lipsite de apă potabilă şi mai ales comunele din zona de colonizare. In timpul trecut, populaţiunea băştinaşe bea apa din lacuri la un loc cu animalele; astăzi chiar această apă lipseşte din cauza secetei. Pentru a remedia situaţiunea s'a recurs la soluţiunea de moment, consiliul de miniştri hotărînd ca să se pună la dispoziţia prefecturilor cisterne automobile pentru transportul apei: trei cisterne automobile ale U.C.B. deservesc comunele din Cadrilater, cisterne puse la dispoziţie din ordinul ministerului de interne.

Prefecţii judeţelor respective au fost convocaţi la ministerul agriculturii şi domeniilor unde împreună cu funcţionarii ministerului cunoscători în chestiune au stabilit măsurile ce urmează a fi luat pentru a veni în ajutorul populaţiei şi anume:

Să se cureţe şi adâncească cele trei sonde existente;

să se sporească la 10 numărul cisternelor;

să se foreze alte sonde noui;

să se sape 15 fântâni obişnuite în comune.

După calculele serviciilor ministerului va fi nevoe de o sumă de 7 milioane 550 mii plus 3 milioane cheltueli de funcţionare anual.

D. general dr. N. Marinescu recunoscând utilitatea şi urgenţa lucrărilor propuse de d. ministru Sisesti a arătat că lucrări pentru alimentare cu apă trebue făcute în toată Dobrogea, pe litoral şi în Basarabia. Conducta de apă Cernavodă-Constanţa, care aduce apă din Dunăre, este astăzi insuficientă, aşa încât se amestecă apă din izvoarele din împrejurimi; pe de altă parte conducta este defectă şi nu rare au fost la Constanţa cazurile de febră tifoidă. Trebue soluţionată chestiunea alimentării cu apă a localităţilor după litoral fără de care ele nu pot propăşi; în acest scop s'a adresat d-lui ministru al internelor ca prin Direcţiunea exploatărilor să examineze chestiunea din punct de vedere tehnic şi financiar. Capitalurile străine ce sunt imobilizate în ţară sunt dispuse să întreprindă lucrarea, concesionarea jocurilor din staţiunile balneare după litoral putând fi acordată numai celor ce şi-ar lua asupra alimentarea cu apă.

O REGIE MIXTA DE ALIMENTARE

D. ministru Armand Călinescu a informat consiliul asupra referatului făcut de Direcţiunea exploatărilor care conchide la înfiinţarea unei regii mixte, cu participarea capitalului particular căreia să i se dea sarcina alimentării cu apă a regiunilor lipsite.

După discuţiunile la care în afară de cei mai sus arătaţi au luat parte preşedintele consiliului, d-nii miniştri Mitiţă Constantinescu şi Mihail Ghelmegeanu, consiliul de miniştri a însărcinat pe ministrul de interne să ia iniţiativa studierii şi pregătirii lucrărilor pentru alimentarea cu apă potabilă a oraşelor de pe litoralul Mării Negre cum şi a satelor din judeţul Durostor şi Caliacra, în acord cu d-nii miniştri ai agriculturii şi domeniilor, sănătăţii, armatei şi lucrărilor publice.

REFACEREA DRUMURILOR

D. Mihail Ghelmegeanu, ministrul comunicaţiilor şi lucrărilor publice a informat consiliul asupra stadiului lucrărilor de refacerea drumurilor:

Intreg fondul de 900 milioane pus la dispoziţie a fost angajat.

Pentru grupul şoselelor noui, proectele sunt aprobate, contractele încheiate şi executarea începută. Cei 186 km. şosele noui vor fi gata la sfârşitul anului viitor. In ce priveşte întreţinerea, refacerea şi modernizarea marilor trasee, şosele naţionale, toate lucrările pregătitoare sunt terminate; s'au făcut sondagiile necesare care au dovedit că planşeurile sunt în multe părţi numai de 2 cm. aşa încât fondaţia trebue refăcută. Licitaţia ce s'a ţinut în ziua de 1 August nedând rezultat întrucât preţurile au depăşit cu 14% devizul, minimum făcut 9% peste deviz, datorită legii modificatoare a legii contabilităţii Statului, contractele au fost încheiate.

Au rămas 4 judeţe, Iaşi, Dorohoi, Cernăuţi şi R.-Vâlcea în care se va experimenta lucrarea în regie de Stat pentru a utiliza personalul şi materialul mecanic de care ministerul dispune.

Dacă contractele nu au fost perfectate până astăzi, materialul necesar s'a adunat şi se transportă piatră pe şosele, aprovizionarea cu piatră fiind anterior făcută.

❖

Consiliul după ce a expediat lucrări curente a luat sfârşit la ora 20,30.

Doi turişti cad într'o prăpastie

Berna, 9 (Rador). — *Doi tineri — un american şi un elveţian — au plecat azi dimineaţă să facă o ascensiune pe muntele Cervin.*

Impiedicându-se de o stâncă, americanul a căzut, trăgând după el şi pe tovarăşul său, într'o prăpastie adâncă de 70 metri.

Americanul a murit pe loc; elveţianul este grav rănit.

——xXo●●oXx——

Forţa sufletului naţional

Ziarul „Le Temps" califică drept ipocrizie situaţia internaţională de azi, când, deşi sângele curge în valuri în diferitele părţi ale lumii, fără declaraţie de război, guvernele ţărilor în conflict continuă totuş relaţiuni şi negocieri diplomatice. Marele ziar parizian constată din această ipocrizie un regres al civilizaţiei internaţionale.

„Contimporanii noştri — scrie „Le Temps" — trebue să fie umiliţi citind următoarea frază a lui Cicerone: „Fiindcă sunt două feluri de a soluţiona diferendele: discuţiunea pacifică şi violenţa, unul convenind omului iar cel l'alt fiind propriu animalelor sălbatice, nu trebue să se recurgă la forţă decât după ce toate celelalte mijloace au fost epuizate".

Ziarul francez are dreptate: nu poţi citi, fără a te simţi umilit, această frază a înţeleptului roman, când nu e zi să nu constaţi ce regres au făcut ideile de dreptate şi de morală internaţională la unii dintre conducătorii popoarelor şi la ce grad a ajuns puterea spiritului destructiv care a subjugat toate progresele ştiinţei în folosul acţiunei sale. Evoluţia spiritului omenesc a fost industrializată în folosul distrugerii omenirii. Dacă, în decursul veacurilor, omul a reuşit să stăpânească elementele destructive ale naturei şi să le folosească în serviciul binelui şi al intereselor lui, dela o vreme încoace, parcă ar fi cuprinsă de delirul distrugerii, societatea omenească se întrece în născocirea celor mai grozave mijloace de distrugere a vieţii: a tot ce a fost creiat de noblesa spiritului şi a sufletului omenesc.

Dar, poate că tocmai această exagerare a răului să aducă un bine. Azi, toată lumea îşi dă seama că un război ar fi cea mai grozavă calamitate, că el ar distruge deopotrivă şi pe victorioşi şi pe învinşi, ambii având la dispoziţie mijloacele cele mai grozave de distrugere. S'a născut astfel un fel de instinct de conservare generală, care, cu cât trece timpul se întăreşte şi poate deveni, în clipa cea mai ameninţătoare, garanţia păcii.

Acest instinct de conservare nu trebue nici el să ducă, prin exagerare, la abdicarea dela ori ce drepturi, dela orice demnitate. Nu trebue ca de frica distrugerii prin război, un popor să se sinucidă, supunându-se injoncţiunilor celor mai îndrăzneţi. O naţiune care, pentru a se menţine, ar adopta o politică de abdicări, ar înceta de a mai merita calificativul de naţiune şi existenţa ei ar fi o povară pentru toate celelalte.

Este deci explicabilă atitudinea acelor popoare care, chiar în faţa forţei superioare, rezistă şi îşi apără dreptul la viaţa liberă. Este explicabilă rezistenţa acelor naţiuni care, ştiind bine că au în faţa lor forţe duşmane superioare şi ca număr şi ca material, nu abdică dela dreptul lor la viaţă liberă, dela demnitatea lor naţională, dela suveranitatea lor.

Vigoarea poporului cehoslovac care în clipa primejdiei a răspuns: „Vom muri până la cel din urmă, dar nu vom ceda nimic din teritoriul nostru, nimic din libertatea şi suveranitatea noastră naţională" — a fost o strălucită dovadă a potenţialului la care poate ajunge forţa morală a unităţii şi conştiinţei naţionale.

De altfel, observând evoluţia înarmărilor în ordinea tehnică şi materială, se poate constata că atât la popoarele mari cât şi la cele mici, dar mai ales la acestea, se desvoltă concomitent forţa sufletească a unităţii şi solidarităţii naţionale.

In faţa primejdiei, se strâng rândurile şi acolo unde tunurile şi avioanele sunt mai puţin numeroase, se ridică formidabila forţă a sufletului naţional.

La Mărăşeşti, a învins mai mult sufletul soldatului român şi nemărginita lui dragoste de pământul strămoşesc, decât materia distrugătoare. In faţa primejdiei externe sufletul francez a făcut să se trezească conştiinţa naţională şi Franţa să-şi recapete astfel încrederea în ea însăşi. In China, armatele japoneze, cu toată superioritatea lor tehnică, au întâmpinat tot rezistenţa unei conştiinţe naţionale şi a unui suflet unitar.

Iată de ce socotim că, mai ales în ceasul de faţă, datoria guvernelor conştiente de situaţia internaţională primejdioasă şi mai ales datoria guvernelor ţărilor mai mici şi mai puţin bine înarmate, este de a feri ţara de orice ar putea slăbi această unitate naţională, acest avânt sufletesc al conştiinţei naţionale. Şi nu există mai bună apărare decât aceea a consolidării organismului de stat şi întăririi structurii lui naţionale. Fiindcă nu există mai mare duşman şi mai distrugător, decât acela care se furişează prin ipocrizie în arterele vitale ale neamului şi'l anemiază pe nesimţite dar continuu. Oricât de îndepărtată ar fi trista dovadă a Calului troian, ea trebue să fie pentru orice naţiune vecinic prezentă şi un permanent îndemn la apărare. prin prevedere.

Fireşte nu trebuie nimeni să se închidă la spatele unor ziduri chinezeşti. Dar nici nu trebue lăsat tezaurul naţional cu uşile deschise la discreţia lăcomiei primului venit. Dreptate şi legalitate faţă de toată lumea, dar nici odată în dauna apărării naţionale, în dauna existenţei naţionale, în dauna drepturilor incontestabile ale naţiunei şi ale statului.

Generozitatea ospitalitatea, largheţa de spirit sunt, desigur, atributele morale ale oricărei naţiuni civilizate. Ele însă nu trebue confundate cu slăbiciune, cu servitute, cu abdicare.

Mândria naţională nu este o ruşine: din potrivă, ea este un izvor de energie creatoare şi din ea poate izvorâ generozitatea largă şi bine înţeleasă.

In ceasul de faţă, când popoarele se întrec în înarmări masive şi în acumulări de instrumente destructive să ţinem şi noi pasul — dar, mai presus de toate, să nu slăbim încheeturile structurei noastre naţionale.

In corpul ziarului:

Noul regulament al minorităţilor
Principiile anteproectului de lege pentru organizarea învăţământului agricol

SCRISORI DIN PARIS

Parisul sub arşiţă

de RENE SAIVE

Paris, August

— „Doamne, cât e de cald!"

— E mai cald decât eri!

— Şi se spune că nu s'au terminat călduriie.

— O să ne topim.

Iată micul dialog pe care îl putem auzi de mii de ori în cursul unei zile la Paris. Căci Parisul şi parizianul suportă greu căldura excesivă. Luna August le e totdeauna penibilă. De aceia, Parisul ca prin farmec se goleşte încă dela ultimele zile ale lui Iulie. Caravane de automobile trec în zbor spre plajele Normandiei şi ale Coastei de Azur sau spre piscurile Alpilor şi ale Pirineilor. Cât despre căile ferate, traficul lor se îndoeşte, se împătreşte, se înzeceşte... Există câteva zile de nebunie colectivă: nebunia plecării. Apoi, când febra aceasta s'a potolit, Capitala rămâne tristă şi pustie, sub focul razelor de soare. Şi acei cari rămân — şi sunt numeroşi — nu contenesc să geamă: „Doamne cât e de cald!".

★

Timp de o lună [illegible]

zienii nu vor avea alt subiect de conversaţie: căldura. Insăşi politica e uitată. Cel puţin, politica internă. Căci în fiecare seară şi în fiecare dimineaţă evenimentele externe tulbură seninătatea auditorului de radio sau a cetitorului de ziare. „Luptele continuă în Spania". „Războiul din China se prelungeşte". „Avioanele ruseşti bombardează pe japonezi". Iată ceeace se citeşte în gazete, iată ce se aude la emisiunile radiofonice. Ştirile acestea, trebue să recunoaştem, nu sunt de loc răcoritoare. Efectul lor se adaugă la efectele canicule. In adevăr, e cald, foarte cald...

★

Nimic mai ciudat decât străzile Parisului în cursul lui August. Totul, sau aproape totul este permis. Tinerii cei mai eleganţi îşi leapădă gulerele fără a voi să arate prin aceasta că au vreo simpatie pentru teoriile rasiste ale d-lui Mussolini.

Cât despre restul îmbrăcămintei, este redus la strictul mi-

(Continuare in pag. 2-a)

CONFLICTUL RUSO-JAPONEZ

D. Shigemitsu ambasadorul Japoniei la Moscova, care a avut două întrevederi cu d. Litvinov şi acum se anunţă a treia...

Un grup de comandanţi din organizaţia „Ballila" în Capitală

La mormântul Eroului Necunoscut
(Darea de seamă în corpul ziarului)

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

CREŞTEREA NUMĂRULUI INTELECTUALILOR

de I. AGÂRBICEANU

Ceeace am afirmat tratând aspectele din viaţa satului ardelenesc o repet şi acum în legătură cu sporirea clasei intelectualilor români în oraşele ardeleneşti: afluenţa mare la şcolile de toate categoriile nu e un rău, ci un bine pentru neamul românesc.

Nu numărul mare de intelectuali titraţi e cauza şomajului în unele ramuri ale activităţii intelectuale, ci lipsa de organizare internă a statului în aşa măsură ca să poată da de lucru la toată lumea.

Năvala la şcolile secundare şi de acolo la cele superioare e un fenomen care probează setea seculară de cultură a poporului nostru. E mai mult decât atâta! Se manifestează în acest asalt al aşezămintelor de cultură instinctul sănătos al neamului nostru care simte că el trebue să ajungă conducătorul destinelor sale, ceeace nu poate fi înainte de a se fi înarmat, prin fiii săi, cu toate armele culturii şi ştiinţei moderne.

Drumurile mari şi largi în viaţa popoarelor sănătoase, viabile, se deschid şi se croesc sau cer să fie deschise, prin aceste porniri instinctuale de masse.

Dacă, după Unire, ardelenii n'ar fi populat decât patru licee, câte aveam înainte, şi n'ar fi dat decât câteva sute de studenţi universitari anual, ar fi fost o dovadă că noi n'am ajuns la desvoltarea necesară pentru a trăi liberi, în patria proprie. Revizioniştii unguri ar fi avut un motiv puternic să ne arate, în străinătate, ca un element inferior.

Dar aşa cum creşte, îndată ce-a străbătut prin pământ şi prin învelişul de frunze de deasupra firicelul de stejar, şi deschide rămurele în soare, tot aşa noi, ajunşi la libertatea naţională, am dat năvală la lumina culturii, dornici de a creşte şi de a ne lărgi orizontul.

Să nu ne înşele aparenţele! Această tendinţă firească spre creştere intelectuală, se prezintă sub forme egoiste şi utilitariste. Toată lumea spune la noi: românul dă năvală la slujba de stat. Şi în realitate chiar aşa se întâmplă! Conştient, cei mai mulţi părinţi îşi poartă copiii la şcoli superioare pentru a le da un mijloc de existenţă.

Dar dedesubtul acestor aparenţe zace şi activează pornirea instinctuală a unui popor inteligent şi moralmente sănătos, înapoiat în cultură, nu din

(Continuare in pag. 2-a)

Luptă crâncenă in Mexic
între trupele federale şi partizanii generalului Cedillo

Mexico, 9 (Rador). — **După o lungă urmărire, un detaşament de trupe federale a împresurat o bandă de partizani ai generalului rebel Cedillo, ascunsă într'o pădure din statul San Luis Potosi.**

O luptă crâncenă s'a încins între trupele guvernamentale şi cedilişti. In cele din urmă, rebelii au fost învinşi. Ei au fugit, lăsând pe teren pe unul din şefii lor, anume Adelaido Barron, unul din oamenii de încredere ai lui Cedillo.

Trupele federale nu încetează niciun moment urmărirea rebelilor. Ele continuă opera de curăţire a regiunii de elementele cedilişte, cu speranţa că până la urmă vor isbuti să pună mâna pe şeful lor.

Până acum însă, Cedillo a isbutit să scape.

Cascadă din cheile Bicazului.